

I

(Resolucije, priporočila in mnenja)

RESOLUCIJE

SVET

Sklepi Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, o športu in telesni aktivnosti kot obetavnih vzvodih za spremembo vedenja za trajnostni razvoj

(2022/C 170/01)

SVET EVROPSKE UNIJE IN PREDSTAVNIKI VLAD DRŽAV ČLANIC, KI SO SE SESTALI V OKVIRU SVETA –

OB UPOŠTEVANJU NASLEDNJEGA:

1. Vse bolj se priznava, da sta šport in telesna aktivnost pomembna za doseganje ciljev trajnostnega razvoja Združenih narodov ⁽¹⁾.
2. Mednarodna in znanstvena skupnost sta ozavestili in integrirali možne koristi in pozitivne zunanje učinke športa in telesne aktivnosti ter organiziranja športnih dogodkov na različnih področjih ⁽²⁾ ⁽³⁾, izboljšanje telesnega in duševnega zdravja ter dobrega počutja posameznikov, gospodarske koristi, izobraževanje, krepitev vloge žensk in mladih, nastanek pravičnejših, bolj miroljubnih, trajnostnih, vključujočih in odprtih družb, vključevanje invalidov in oseb z manj priložnostmi ter učenje o strpnosti.
3. Podnebne spremembe in druge okoljske grožnje lahko negativno vplivajo na športne prakse in deležnike v športu ⁽⁴⁾, zlasti na zdravje tistih, ki se ukvarjajo s športom. Za ustrezne športne prakse je potrebno zdravo okolje za ukvarjanje s športom, vendar sedanje podnebne in okoljske razmere postajajo manj spodbudne za številne športne prakse in telesno aktivnost.
4. Posledice podnebnih sprememb, kot so naraščajoče temperature, daljša obdobja suše in vedno več poplav, vse bolj omejujejo kraje in čas, ki je na voljo za športno dejavnost, kar povzroča velike motnje v delovanju in organizaciji svetovnega športnega ekosistema, zlasti zimskih športov na prostem in nekaterih navtičnih dejavnosti ⁽⁵⁾.
5. Tako kot druge človekove dejavnosti lahko tudi nekateri vidiki športa in organizacije športnih dogodkov prispevajo k slabšanju okolja in spreminjanju podnebja, tako da neposredno ali posredno povzročajo emisije toplogrednih plinov in prispevajo k škodovanju različnim naravnim okoljem, v katerih se šport odvija, zlasti morskemu, gozdnemu in gorskemu okolju.

⁽¹⁾ Organizacija Združenih narodov, A/RES/70/1, Spreminjamo naš svet: agenda za trajnostni razvoj do leta 2030, resolucija, ki jo je Generalna skupščina ZN sprejela 25. septembra 2015 (§37).

⁽²⁾ Svetovna zdravstvena organizacija, *The Global Action Plan on physical activity 2018–2030* (Svetovni akcijski načrt za telesno aktivnost za obdobje 2018–2030).

⁽³⁾ Resolucija Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, o delovnem načrtu Evropske unije za šport (1. januar 2021–30. junij 2024) (2020/C 419/01).

⁽⁴⁾ WWF France, 2021.

⁽⁵⁾ WWF France, 2021.

6. Nekateri vidiki športa so lahko viri emisij toplogrednih plinov in lahko negativno vplivajo na okolje: športni turizem, netrajnostna proizvodnja in uporaba športne opreme ali z njo povezanih izdelkov in storitev, širjenje mikroplastike, športni objekti z visoko porabo virov (zlasti energije in vode), vse večje število športnih dogodkov na vseh ravneh (vključno s treningi, velikim številom udeležencev in izgradnjo namenske začasne infrastrukture) ter prostočasne športne prakse v naravnih okoljih.
7. Vrnitev olimpijskih in paraolimpijskih iger v Evropo, zaveza organizacijskega odbora za Pariz 2024 glede okolja in ogljične nevtralnosti ter zaveze, ki so jih sprejeli organizatorji evropskega nogometnega prvenstva, ki bo leta 2024 v Nemčiji, lahko spodbudijo vse deležnike, da se zavežejo k trajnostni gradnji materialne in nematerialne dediščine za spodbujanje ciljev trajnostnega razvoja 3, 4, 5, 6, 7, 8, 11, 12, 13 in 17 na vseh ravneh in ozemljih.

OB UPOŠTEVANJU NASLEDNJIH TOČK:

8. Kot pomemben ponudnik priložnostnega in neformalnega učenja je šport odličen način predstavljanja vzornega vedenja in kot takega širjenja družbene odgovornosti, ki omogoča vključevanje vseh, zlasti mladih ⁽⁶⁾ kot akterjev sprememb. Ima tudi komunikacijsko funkcijo za ozaveščanje državljanov in državljanek o pomenu ohranjanja ekosistemov, usklajene in trajnostne rabe naravnih virov ter blaženja podnebnih sprememb.
9. Vključevanje ciljev trajnostnega razvoja v šport bi lahko ljudi pritegnilo k športu in k temu, da se še naprej ukvarjajo z njim, zlasti mlade, saj mnoge med njimi ta vprašanja morda zelo zanimajo in bi pri njih zelo sodelovali ⁽⁷⁾.
10. Priljubljenost vrhunskih športnikov, njihova vse večja ozaveščenost o podnebni krizi ter njihova angažiranost in zagovornišvo so lahko zelo učinkoviti pri spodbujanju vključevanja ciljev trajnostnega razvoja v šport.
11. Evropska unija in njene države članice lahko dajo zgled tako, da organizirajo ali soorganizirajo trajnostne najpomembnejše športne dogodke ⁽⁸⁾, pri katerih se upoštevajo zahteve ekološke, družbene, ekonomske in državljanske odgovornosti, vključno s krožnostjo, uporabo plastike ali vode, ogljičnim odtisom, dobrim upravljanjem, človekovimi pravicami, zanesljivostjo in pošteno igro.
12. Pri organizaciji športnih dogodkov bi bilo treba posebno pozornost nameniti večji ozaveščenosti prebivalstva glede ekonomskega in okoljskega vpliva, neposrednih ali posrednih učinkov ter varstva človekovih pravic. To lahko pozitivno vpliva na to, kako javnost sprejema organizacijo dogodkov.
13. Zaradi pandemije COVID-19 se je povečalo zanimanje za športne aktivnosti doma, individualne in prostočasne aktivnosti na prostem ter aktivno mobilnost. Ti trendi odražajo vse večjo potrebo po naravi ⁽⁹⁾, neorganiziranih športnih aktivnostih in dostopnih mestnih območjih ⁽¹⁰⁾.
14. Telesna aktivnost in šport, zlasti tisti, ki potekajo na prostem ali v naravnem okolju (npr. gozdovi, gore, oceani, reke in jezera), lahko prispevajo k izboljšanju okoljske pismenosti državljanov, ozaveščanju o potrebi po varstvu okolja in blažitvi podnebnih sprememb.

⁽⁶⁾ <https://op.europa.eu/sl/publication-detail/-/publication/c2c8d076-0a04-11ec-b5d3-01aa75ed71a1/language-sl>

⁽⁷⁾ https://eeb.org/wp-content/uploads/2021/04/IPSOS-Multi-Country-Report-complete.FINAL_.pdf

⁽⁸⁾ Strokovna skupina EU za gospodarsko razsežnost športa „najpomembnejše športne dogodke“ opredeljuje kot dogodke, ki jih organizira in gosti ena ali več držav, regij ali mest in se jih udeležijo različne mednarodne delegacije z namenom izvajanja enega ali več športov. Takšne dogodke pogosto zaznamujejo veliki in logistični izzivi. Najpomembnejši športni dogodki zbuja veliko mednarodno medijsko pozornost, nanje se zgrinjajo tisoči ljudi, vključno z navijači, novinarji, tehnične ekipe in uradniki, ter pogosto potekajo več zaporednih dni.

⁽⁹⁾ <https://iopscience.iop.org/article/10.1088/1748-9326/abb396/pdf>

⁽¹⁰⁾ <https://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0249268>

15. Program Erasmus+ na področju športa podpira izmenjavo znanja in najboljših praks, zlasti v zvezi s cilji trajnostnega razvoja 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13 in 17. Te dobre prakse se lahko upoštevajo pri organizaciji športnih aktivnosti in dogodkov.
16. Šport lahko prispeva h gospodarski rasti in lahko zagotovi dodano vrednost gospodarskemu sektorju.

OPOZARJAJO NA:

17. Pomembno je čim bolj zmanjšati negativni vpliv vseh vrst športnih aktivnosti na biotsko raznovrstnost, okolje in dinamiko potekajočega procesa podnebnih sprememb. Pomembno je, da se vsi deležniki, od javnih in zasebnih subjektov do državljanov in državljanek, zavedajo svoje individualne in kolektivne odgovornosti ter posledic svojih dejanj pri ukvarjanju s športom ali njegovem organiziranju.
18. Pomembno je zagotoviti, da športni sektor prispeva k podnebnim in okoljskim ciljem Evropske unije, kot so določeni v evropskem zelenem dogovoru. V ta namen so potrebne različne vrste podpore, da se športnemu sektorju omogoči prehod na odgovornejše prakse.
19. Za oblikovanje vključujoče in zdrave družbe je bistveno, da se vsakemu posamezniku omogoči redno ukvarjanje s športom in telesno aktivnostjo v zdravem in varnem okolju, ne glede na starost, spol, duševno in telesno stanje, socialno-ekonomsko ozadje ali geografski izvor.
20. Pomembno je upoštevati vprašanja dobrega upravljanja v športu, integritete, enakega dostopa do športa, spoštovanja človekovih pravic, zanesljivosti, pravičnosti in trajnosti. To bi bilo treba storiti na vseh ravneh, kot so klubi, lige, nacionalne in mednarodne zveze, nevladne organizacije, gospodarski subjekti, organizatorji najpomembnejših športnih dogodkov, podjetja ali mediji.

POZIVAJO DRŽAVE ČLANICE, NAJ:

21. uskladijo javne politike in strategije, ki zajemajo šport, s cilji trajnostnega razvoja in s tem povezanimi dodatnimi cilji.
22. Državljanom in državljanekam zagotovijo dostop do varnih, vključujočih in trajnostnih športnih praks in dogodkov v skladu z njihovimi potrebami, na primer z okolju prijaznimi lokalnimi športnimi objekti, ki so dostopni prek infrastrukture za aktivno mobilnost.
23. Preučijo načine, kako ustrezne nacionalne organe opremiti z orodji za opazovanje vplivov podnebnih sprememb na šport, da bi oblikovali strategije za predvidevanje, prilagajanje in podporo športnim ekosistemom, na katere bodo podnebne spremembe dolgoročno najbolj vplivale, na primer s prizadevanji za prehod na odpornejše in odgovornejše prakse ter s sodelovanjem v dialogu s športnim gibanjem za izboljšanje in prilagoditev koledarjev.
24. Zagotovijo, da organizatorji najpomembnejših športnih dogodkov izvajajo ocene učinka na okolje in emisij ogljika, ter jih spodbujajo, naj merijo, kako njihovi dogodki prispevajo k doseganju ciljev trajnostnega razvoja 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12 in 13.
25. Sodelujejo z organizatorji najpomembnejših športnih dogodkov, da bi vzpostavili mehanizme za ublažitev škodljivih vplivov njihovih dogodkov na okolje, ki bi ustrezali povzročeni škodi in dosegli ogljično nevtralnost.
26. Spodbujajo športne organizacije in izobraževalne ustanove, naj v svoje programe usposabljanja za izobraževalce, športno osebje, športnike in upravljavce športnih objektov po potrebi vključijo vprašanja in ukrepe, povezane z ekološkim prehodom in trajnostnim razvojem.
27. Še naprej čedalje več vlagajo v inovacije in raziskave, da bi podprle prehod na bolj zeleno in trajnostno telesno aktivnost in športne prakse ter prispevale k njemu.

28. Si prizadevajo za vključitev okoljskih meril in zavez glede ciljev trajnostnega razvoja v postopek ocenjevanja javnega financiranja in podpore, organizacije športnih dogodkov na vseh ravneh, športnih dejavnosti ter gradnje, obnove, vzdrževanja in uporabe športnih objektov. Spodbujajo vključitev takih meril v ocenjevanje teh dejavnosti.
29. Pri sklepanju pogodb z gospodarskimi partnerji o organizaciji najpomembnejših športnih dogodkov, gradnji, obnovi in vzdrževanju športnih objektov ali proizvodnji športne opreme krepijo vključevanje meril družbene odgovornosti podjetij v pogodbe in njihovo ponderiranje ⁽¹⁾.
30. Kjer je ustrezno, spodbujajo uporabo sredstev EU, vključno s kohezijskimi skladi (ESRR, ESS+), mehanizmom za okrevanje in odpornost, programom Erasmus+ ali programom LIFE, da bi razvijali pobude, ki promovirajo zeleno in trajnostno telesno aktivnost in športne prakse, ter pobude za pospeševanje usklajevanja s cilji trajnostnega razvoja.
31. Prednostno obravnavajo ali spodbujajo razvoj pametnih in zelenih mest z ekološko odgovorno infrastrukturo in ustreznim urbanističnim načrtovanjem v skladu z duhom pobude Novi evropski Bauhaus, da bi zagotovili življenjsko okolje, ki je bolj osredotočeno na človeka ter v katerem imajo državljani in državljanke dostop do trajnostnih športnih objektov in lahko prevzamejo bolj zdrav, aktivnejši in okolju prijaznejši življenjski slog.
32. Uporabijo diplomatske mreže za spodbujanje skupnega evropskega pristopa, da bi izboljšali upoštevanje in vključevanje ciljev trajnostnega razvoja v športu znotraj Evropske unije, pa tudi pri njenem zunanem ukrepanju in programih razvojne pomoči.
33. Razmislijo o imenovanju prostovoljnih ambasadorjev zelenega športa, katerih vloga bi bila spodbujanje nadaljnjega vključevanja ciljev trajnostnega razvoja v športu.
34. Spodbujajo partnerstva med športnim sektorjem, formalnim izobraževanjem, neformalnim in priložnostnim učenjem, družbeno-izobraževalnimi dejavnostmi, mladinskimi organizacijami in zasebnim sektorjem, da bi razvili transverzalne, usklajene in dopolnjujoče se načine ozaveščanja in spodbujanja strokovnega znanja o okoljskih vprašanjih in vprašanjih podnebnih sprememb.
35. Pri gradnji, obnovi, vzdrževanju in uporabi vseh športnih objektov spodbujajo energijsko učinkovitost in krožno gospodarstvo.

POZIVAJO EVROPSKO KOMISIJO, NAJ:

36. zagotovi, da bo delo strokovne skupine za zeleni šport osredotočeno na oblikovanje skupnih standardov na ravni Evropske unije, ob opredelitvi meril in ciljev za organizacijo zelene in trajnostne telesne aktivnosti in športnih praks. Spodbuja države članice, naj upoštevajo ta merila in cilje pri oblikovanju nacionalnih politik na področju športa.
37. V okviru strokovne skupine za zeleni šport nadaljuje zbiranje ustreznih dokazov in primerov dobrih praks o tem, kako lahko šport zmanjša svoj vpliv na okolje in prispeva k blažitvi podnebnih sprememb.
38. Vključi vprašanja trajnostnega razvoja v razprave o ključnih značilnostih evropskega športnega modela.
39. Spodbuja uporabo sredstev Evropske unije za gradnjo in obnovo športnih objektov, da bi zmanjšali emisije toplogrednih plinov, ogljični odtis in porabo energije ter negativni vpliv podnebnih sprememb na športne prakse.
40. Bolje upošteva šport v javnih politikah, ki se razvijajo na ravni EU, zlasti v okoljskih politikah in pobudah.
41. Pri ocenjevanju in dodeljevanju nepovratnih sredstev programa Erasmus+ na področju športa, kot je opisano v Vodniku za prijavitelje Erasmus+, še naprej ocenjuje okolju prijazno zasnovo projektov in vključevanje zelenih praks.

⁽¹⁾ <https://www.unido.org/our-focus/advancing-economic-competitiveness/competitive-trade-capacities-and-corporate-responsibility/corporate-social-responsibility-market-integration/what-csr>

42. Zagotavlja in spodbuja možnost razvoja projektov o zelenem športu ter zelenih spretnostih v okviru programa Erasmus+ na področju športa.
43. Spodbuja izmenjavo znanja in najboljših praks med državami članicami na področju zelenega športa, kot je določeno v delovnem načrtu EU za šport za obdobje 2021–2024.
44. Spodbuja izmenjavo najboljših praks, na primer prek pobud SHARE ali HealthyLifestyle4All, med akterji, zavezanimi spreminjanju vedenja v športu glede na okoljske in družbene izzive, s katerimi se soočamo na vseh ravneh.

POZIVAJO ŠPORTNO GIBANJE IN VSE DRUGE USTREZNE DELEŽNIKE, NAJ:

45. usklajujejo organizacijo telesne aktivnosti, športnih praks in športnih dogodkov s cilji trajnostnega razvoja, evropskim zelenim dogovorom, Pariškim sporazumom o podnebnih spremembah, akcijskim načrtom iz Kazana, mednarodno listino o telesni vzgoji, telesni dejavnosti in športu ter okvirom za podnebne ukrepe na področju športa.
46. Pri oblikovanju strategij in programov še posebno upoštevajo vprašanja o tem, kako bi lahko zmanjšali porabo virov (zlasti vode, energije), ne tratili hrane, reciklirali odpadke in ponovno uporabili športno opremo, ohranjali biotsko raznovrstnost in kakovost zraka, zmanjšali ogljični odtis in, bolj splošno, organizirali šport tako, da bi uresničevali cilje trajnostnega razvoja.
47. Preučijo možnost namenskega imenovanja posameznika ali strukture, pristojne za izvajanje okoljskih strategij in programov.
48. Najdejo načine, kako bi lahko spodbujali izobraževanje o trajnostnem razvoju in izoblikovanje občutka okoljske in državljske odgovornosti pri športnih klubih, zvezah in drugih deležnikih na področju športa.
49. Po potrebi vključijo vsebine o okoljskih vprašanjih v programe usposabljanja prostovoljcev in strokovnjakov na področju športa.
50. Navdihujejo in spodbujajo zelo priljubljene in verodostojne športnike in športnice, prisotne v družbenih medijih, da promovirajo etične, zelene in trajnostne športne prakse.
51. Pri postopku dodeljevanja najpomembnejših športnih dogodkov in dodeljevanja sredstev ali sponzoriranja organizatorjev teh dogodkov posebno pozornost namenijo ekološkim, socialnim in demokratičnim vprašanjem, preglednosti in varstvu človekovih pravic ⁽¹³⁾.
52. Razvijejo ali uporabljajo ustrezna orodja za merjenje družbenega in okoljskega vpliva športnih dejavnosti, zlasti organizacije najpomembnejših športnih dogodkov, ter v postopku ocenjevanja upoštevajo družbeno in okoljsko zapuščino teh dejavnosti.
53. Pri organizaciji športnih dogodkov, gradnji, obnovi in vzdrževanju športnih objektov ali proizvodnji športne opreme spodbujajo trajnostne in kratke dobavne verige ter po možnosti dajo prednost lokalnemu gospodarstvu.
54. Promovirajo in spodbujajo vključevanje vprašanj etične, demokratične, družbene in okoljske odgovornosti v avdiovizualne športne programe in predvajanje športnih dogodkov, ob polnem spoštovanju svobode medijev.
55. Partnerje, dobavitelje, sponzorje in navijače seznani z okoljskimi zahtevami, ki bi jih morali ustrezno upoštevati.

⁽¹³⁾ https://www.ohchr.org/Documents/Publications/GuidingPrinciplesBusinessHR_EN.pdf

PRILOGA

Referenčni dokumenti**Mednarodne organizacije**

Združeni narodi, A/RES/70/1, Spreminjamo naš svet: agenda za trajnostni razvoj do leta 2030; resolucija Generalne skupščine, sprejeta 25. septembra 2015, www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/70/1&Lang=E (§37).

Svetovna zdravstvena organizacija, *The Global Action Plan on physical activity 2018–2030* (Svetovni akcijski načrt za telesno aktivnost za obdobje 2018–2030), <http://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/272722/9789241514187-eng.pdf>, 2018.

Organizacija Združenih narodov, Pariški sporazum, SPREJETJE PARIŠKEGA SPORAZUMA – besedilo Pariškega sporazuma v angleščini (unfccc.int), 2015.

UNESCO, Akcijski načrt iz Kazana, Akcijski načrt iz Kazana – Digitalna knjižnica UNESCO, 2017.

UNESCO, Mednarodna listina o telesni vzgoji, telesni dejavnosti in športu, Mednarodna listina o telesni vzgoji, telesni dejavnosti in športu – Digitalna knjižnica UNESCO, 2015.

Organizacija Združenih narodov, Okvir za podnebne spremembe, šport za podnebne ukrepe, ORGANIZACIJA ZDRUŽENIH NARODOV (unfccc.int), 2018.

OECD, *Local Economic and Employment Development, Global Sports Events and Local Development, Principles For Leveraging Local Benefits From Global Sporting Events* (Program lokalnega gospodarskega razvoja in razvoja zaposlovanja, Globalni športni dogodki in lokalni razvoj, Načela za spodbujanje lokalnih koristi iz globalnih športnih dogodkov), <https://www.oecd.org/cfe/leed/OECD-leed-principles-global-sporting-events.pdf>, 2017.

Svet Evropske unije

Sklepi Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, o inovacijah v športu, 2021/C 212/02.

Sklepi Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, o vseživljenjski telesni dejavnosti, 2021/C 501 I/01.

Sklepi Sveta o spodbujanju angažiranosti mladih kot akterjev sprememb za varstvo okolja (v pričakovanju odobritve na seji Sveta za izobraževanje, mladino, kulturo in šport 5. aprila 2022)

Evropski parlament

Resolucija o športni politiki EU: ocena in možne poti naprej (2021/2058(INI)), 23. november 2021.

Prošnja odbora za kulturo za študijo, Športna politika EU: ocena in možne poti naprej, [www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2021/652251/IPOL_STU\(2021\)652251_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2021/652251/IPOL_STU(2021)652251_EN.pdf) PE 652.251, junij 2021.

Evropska komisija

Sporočilo Komisije, Evropski zeleni dogovor, COM(2019) 640 final.

NVO

WWF France, 2021, www.wwf.fr/sites/default/files/doc-2021-07/02072021_Rapport_Dereglement-climatique_le_mon_de_du_sport_a_plus_2_et_4_degres_WWF%20France_4.pdf.